

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy hóra 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:
 Széchenyi-utca 1762. sz.

Kiadóhivatal:
 Széchenyi-utca 1761. sz.

Hirdetések a legmérsé-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

A modern magyar állam.

Nagyfontosságú nyilatkozatot tett a képviselőházban Magyarország miniszterelnöke. Nem csekélyebb vívmányt helyezett kilátásba, minthogy szemben az eddigi állapotokkal, melyek még a régi rendi hagyományosság folyományai, oda fog törekedni, miszerint udvari fogadtatásoknál ezentul a képviselőház tagjai és a képviselőház elnöke oly méltatásban részesüljenek, mely alkotmányunk szellemében a souverain Magyarországnak miudkét házában államjogi állását megilleti.

Egy függetlenségi párti képviselő interpellációjára adott válaszában tette e nyilatkozatot Wekerle Sándor a szabadelvű párt részéről fölhangzó helyeslések közt és megvagyunk győződve, hogy a miniszterelnök nyilatkozata bensőségteljes örömmel fogja eltölteni nemzetünk egész értelmi-éjét. A haza minden fölvilágosult fia eseménynek fogja tekinteni e nyilatkozatot, tekintve, hogy oly államférfi ajkairól jött az, aki egyaránt bírja a képviselőház tu'nyomó nagy többségének és akinek első tanácsosa, a koronás király bizalmát.

Bizony 1867-től egész a mai napig egészen háttérbe maradt szorulva az a kérdés, hogy hát a magyar király udvaránál, sőt az ő Felségénél kihallgatásra jelentkezők szertartásszerűleg megállapított rangsorban fölvonulásánál, bebocsátásánál, elhelyezésénél is helyén vannak-e mindazon óspanyol eredetű s a hűbéri rendiség uralma alatt

kifejlett, egyfelől a keletrómai császárság czeremonialéjába, másfelől meg a német rendiség fölfogására támaszkodó szabályok, amelyek az udvarnál ez eljárást eddigelé nemcsak a bécsi Burgban, de még a budai királyi várkastélyban is kérlelhetlenül szabályozták? Tiszteletreméltó táblabíró politikusaink nem igen bírtak érzékkel ezen kérdés alkotmánypolitikai jelentősége iránt. — Duzzogtak egy kicsit alkalomadtán, valahányszor azt tapasztalták, hogy ezen szabványok szembeszökőleg ignorálják a népképviseleti rendszer követelményeit, sőt még a legloyalisabb érzelmetek is meglehetősen élénk részt vettek e duzzogásban, midőn azt látták, hogy a souverain magyar parlament tagjait annyiban sem veszik ezen ósdi szabványok, mint az asztalnokokat és abból látszanak kiindulni, hogy az országgyűlési képviselő, mint ilyen legfőleg az osztálytanácsosokkal egyenlő szertartásszerű eljárásra méltattatik, magát pedig a képviselőház elnökét mig nem titkos tanácsos, csak a kamara-sok után bocsátják a Felség elé: de ezen duzzogás nem ösztönözte tiszteletreméltó táblabírópolitikusaikat semmiféle parlamenti kezdeményezésre.

Modernebb, európaibb látkörű nemzedék államjogi fölfogása tölti el ma a képviselőház eszmekörét pártkülönség nélkül. Eppen azért Magyarország miniszterelnöke nem is nyilatkozhatott volna más szellemben, mint a hogy nyilatkozott, mihelyt a kérdés a képviselőházban fölvetve lett.

Hisz minden valóban parlamentáris népképviseleti monarchiában kellő kifejezésre jut már évtizedek óta Európa-szerte a parlament tagjainak, még inkább pedig a parlament elnökeinek államjogi állása az összes államünnepeknél és az udvari életben is. Poroszországon az igaz, nem méltatják annyira az országgyűlés tagjait szertartásszerű eljárás szerint, mint Angliában, Belgiumban, Olaszországban, Spanyolországban, Hollandiában és a Skandináv monarchiában avagy Portugáliában.

Amde Poroszországban nincs parlamentárizmus; ezen állam czeremonialéja után tehát mi a magunk számára himet nem varrhatunk. Mi csak azon nemzetek példája után indulhatunk, amelyek a parlamentarizmusnak már hosszabb idő óta vannak teljesen csorbátlan élvezetében.

De nem követhetjük 1848. előtti hazai praecedenseinket sem, mert 1848. előtt létezett ugyan rendi alkotmányosság hazánkban, de az akkori alsó táblához küldött „követek” csak utasításához kötött küldöttei voltak a megyék közönségének és így souverain parlamentáris jogokat önjogilag nem gyakoroltak.

Ha tehát 1848. előtt m. kir. helytartó tanács titkaraival helyezte őket egy rangba a czeremoniale, ennek meg volt a maga értelme: de a mi jelenlegi alkotmányjogunk szellemében a képviselőház tagjait mandjárt a miniszterek és ezek helyet-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A költő és a versforma.

A költemény külső formájának, a versnek szabályait előadván, néhány szem elől sohasem tévesztendő, általános nézetet adunk még elő.

A mű vers néha szembeszökő kül-forma (méret, hangsúly) nélkül is. Vers a tartalmánál fogva. Ily láthatlan, még a szentírás gondolat rhytmusára sem emlékeztető, mégis hallható. bájos rhytmus van az amerikai Walt Witmann hatalmas poémáiban, s Heineben. Im a „Loreley” e négy sora:

Ick weis nicht, was es soll bedeuten
 Dass Ich so traurig bin n!
 Ein Märchen aus alten Zeiten
 Dass geht mir nicht aus den Sinn...

A költészetnek e megkapó, titkos függönyök mögül áradó zsevéjét hallhatjuk Kiss József „Hajón” című versében:

Biboros alkony. Zakatolva siklik
 Hajónk a Dunán.
 Fűn a fűdélén jár, kél, kacsingat
 Egy gyönyörű leány!

Mindkettőben a hullám verést, sajka-ingást halljuk rhytmus helyett. — Ily verset persze ne csináljunk utána senkinek; ós-erő, szeren-

csés ihletés pillanata kell hozzá. Petőfi „Örültjét” hozzuk fel leg ciatánsabb például a magyar költészetből.

Ideje volna már, ha a költők némi eredetiségre, ujdonságra törekednének a versformában is. A hangsúlyos verselés e tekintetben a változatosság, a zaj zeneiség teljesen kiaknázatlan, dús gazdag bányája. Aranyt e téren ügyesen követi Tolnay Lajos Kiss József. A mértékes verselésnek sem kell csupa jambusból vagy trocheusból, s a négy soros szakok csupa a a b b, a b a b, a b a b és a b > b képletéből állani. Hová leszünk az új (épen nem legujabb!) költészet egyforma technikájával, hangulatával? A dactylikusok vagy anapaestusok oly bájosan zendülnek Arany „Szondi két apród”-jában, oly ügyesen vegyülnek a Petőfi „Ég gondolat bánt engemet”, „Szeptember végén”, vagy „Dalaim” cz mű verseiben. A német poézisben is szépen vegyül a jambus más lábakkal; p. o. itt:

Es ist eine alte Geschichte,
 Doch bleibt sie immer neu . . . (Heine.)

Mért ne próbálkoznánk meg a „Sachname” ver-lábával (v—)? *) Irhatunk az 5, 6, 7, 8

*) P. o. így:

Az elmúlt időkről zeneg most dalom
 A mondák után kell regét mondanom
 Ford. Szilády Áron.

sat, soros szakok oly változatos formáiban. Egy-egy versben pedig — kivált olyanokban, melyek a hangulatot, témákat, alakokat sat. többjével, tehát ezeket különösebben jellemezve — karolták fel, nagy szolgálatokat tesz a lassabb vagy gyorsabb méret, rövidebb vagy hosszabb sor váltogatása. Így tessük azt Schiller („Dal a haragról”), Vörösmarty („Madár hangok”), Tompa („Temetői hangok”) s mások, kiknél — Scherr szavaival élve — a forma ugy simul a tárgyhoz, mint nedves gyolcs-lepel a fürdő szép tetéhez. A verselés zongoráján merész kézzel is szabad játszani . . . művészeknek.

Mindamellett — kérünk ugyan könnyedséget és változatosságot a formában, inkább döcögős technikát . . . valódi tartalom mellett és üres forma-bravour, rimelő-jongleurség helyett! Alkalmazza magára a költészet ezüst csengésű harangjának mestere a Schiller harangdalának sorait: „Meister kann die Form zerbrechen!” És:

Wenn die Glocke soll auferstehen,
 Muss die Form zu grunde gehen!”

Azonban — ismétlem — mesternek, nem koutárnak tanácsolok!

Ne tévessze szem elől a verselő a kül-forma és tartalom viszonyát; a tartalom a fő-dolog, de a kül-forma is értékes, kedves valami.

tesei, az államtitkárok után az első hely illeti meg, a minthogy a nyugati parlamentaris államokban a parlament tagjai szertartásszerű méltatás dolgában magukkal a legfőbb ítélőszék bíráival véleményeztetnek egy rangban állóknak az állami ünnepélyek, udvari fogadtatások stb. alkalmából. Ezért Magyarország modern államánál alakulhat át a szó szoros értelmében, míg a rendi hagyományosság tekintetei és az öröklött udvari chablonok tért nem engednek a parlamentaris népképviselői monarchia követelményei előtt.

Örvendünk, ismételve hangsúlyozzuk, a miniszterelnöknek nem kevésbé férfias, mint fölvilágosult fölfogása és nyilatkozata fölött. A szabadelvű pártnak máttól fogva egygyel ismét több oka van Wekerle Sándorra büszke önértékelni.

— Országgyűlés. (Máj. 9.) A képviselőház ma kevés számú publikum előtt folytatta a somnás eljárás tárgyalását. — A képviselőház ülésén máj. 10-én bejelentette, hogy gróf Károlyi István a vizügyi bizottságban viselt elnöki tisztségéről lemondott, azután bemutatta a főrendház átíratát, melyben értesíti a Házat, hogy tegnapi ülésén több kisebb javaslatot fogadtak el. Ezeket most már szentesítés végett a király elé fogják terjeszteni. A napirend során harmadik olvasásban is elfogadták a tanítói fizetések rendezéséről és a horvátországi gyógyfürdőkön emelt új épületek ideiglenes adómentességéről szóló törvényjavaslatokat s a jegyzőkönyvnek erre vonatkozó részét mindjárt hitelesítették is. Ezután folytatták a sommás eljárásról szóló törvényjavaslat általános tárgyalását. Szólottak Babó Emil Szilágyi Dezső igazságügyminiszter Horváth Lajos és Polónyi Géza.

A főrendház rendkívüli nagy érdeklődés mellett kezdte meg az 1893. évi költségvetésről szóló törvényjavaslat tárgyalását. A püspöki kar az egri érsek és az erdélyi püspök kivételével teljes számban megjelent. A karzatok zsufolva voltak képviselőkkel és főrangú hölgyekkel.

Az ülés első szónoka Szapáry Géza gr. főudvarmester volt, ki a mily rossz magyarsággal és feltűnően idegen kiejtéssel beszélt, ép

oly dühhöz rohant neki a kormánynak és Csáky Albin grófot egyenesen „politikai bűn” elkövetésével vádolta és szemére hányta, hogy megmaradt állásában és nem mondott le. Beszéde végén határozati javaslatot terjesztett be melynek értelmében a főrendház utasítsa vissza a kormány egyházpolitikai programját, de a költségvetést azért fogadja el.

Utána Desseffy Aurél szólott, ki szüneten visszautasította a kormány egyházpolitikai programját, mert azt hiszi, hogy az békére nem vezet, sőt az igazi konfliktusok csak ezután kezdődnek az egyház és az állam között. — Miután a mostani kormány ezen téves program alapján alakult meg, ennél fogva olyan értelmű határozati javaslatot terjesztett elő, hogy a főrendház a mostani kormánytól vonja meg a létalapot, tagadja meg tőle a költségvetés megszavazását.

A következő szónok Zichy Antal volt, ki nem tartja helyesnek, hogy most tárgyalják a kormány egyházpolitikai programját, mikor a költségvetés van a napirenden. Végül azzal a kijelentéssel, hogy ez nem bizalmi szavazat, elfogadta a költségvetést. Most felszólalt Schläuch Lőrincz nagyváradi püspök, ki ötnegyed óránál tovább tartó nagy szabású beszédekben foglalkozott a kormány egyházpolitikai programjával, mely az egyház és az állam közötti viszony szétválasztására fog vezetni és az ország szerinte nagy esélyeknek lesz kitéve, ha ez a program tényleg végrehajthatik. A kormány programja a nagyváradi püspök véleménye szerint nem gyökerezik a nemzet köztudatában, a közvélemény nincs rá megérlelve és valamint a természetben nincs ugrás, azonképen nincs ugrás az állami életben sem. Minden állami jogintézménynek a nemzeti közérzletből kell kiföldnie és minden törvénynek közszükségletet kell képeznie. Szólt nem annyira a nézetek megállapodását, mint inkább a vélemények ingatagságát látja az egész országban a kormány egyházpolitikai programja iránt. A nagyváradi püspök persze nem helyesle a kormány programjának egyetlen pontját sem és csatlakozott Szapáry Géza gróf határozati javaslatához.

Utána hosszabban beszélt Teutsch György erdélyi ev. szász püspök az 1868. : 53. t.-cz 12 §-ának végrehajtása érdekében. Ennek a szakasznak megvátoztatását határozottan ellenzi.

Most Csáky Albin vallás és közoktatásügyi miniszter szólalt fel, Csáky gróf mindezekelőtt kijelentette, hogy az egyházpolitikai program nem az övé csupán, hanem az a maga egészében az egész kormány programja. Ezután rendkívüli mély hatást keltve, visszautasította Szapáry Géza gróf vádaskodását, hogy a miniszter a februáriusi readelet kibocsátása ál

tal politikai bünt követett volna el. Ezt csak az állíthatja, kinek fogalma sincs a dolog állásáról. A miniszter ezután a tények egyszerű felsorolásával mindenkit meglepően beigazolta azt, hogy 1870-től 1890. évi tavaszig tulajdonképen nem létezett dogmatikus akadály az 1868. : 53. t.-cz 12. §-nak végrehajtása körül. Sőt még a püspökök összessége, közös konferencián sem tudott tisztába jönni a fölö, hogy csakugyan van-e ebben a kérdésben hitelteli akadály vagy nincs, hanem ez irányban döntésért Rómához folyamodtak. De legnagyobb hatást keltette a miniszternek ama kijelentése, melyet Szapáry Géza gróf abbéli szemrehányására tett, hogy a miniszter nem tartotta kötelességének lemondani. Csáky Albin gróf vallás és közoktatásügyi miniszter emelkedett hangon és önértékesen kijelentette, hogy igenis háromszor beadta lemondását, mivel azonban az illetékes tényezők a lemondását nem akarták elfogadni, ennél fogva a miniszter becsületbeli kötelességének tartja, hogy a feladat megozására tovább is közreműködjék. A miniszternek ezt a kijelentését zajos éjenzéssel fogadták. Végül Szontagh Pál és gr. Zay Miklós beszéltek.

— Belföldi hírek. (Tallián Gyula) Somogy vármegye főispánjává nevezetett ki — A pápa levele. Ferencz József királyhoz.) A Corriere di Napoli jelenti, hogy a pápa újabb ismét levelet írt Ferencz József magyar királynak, melyben javaslatot tesz a magyar egyházpolitikai kérdés megoldása dolgában. — (Miniszterek Aradon.) Falkenhayn osztrák földművelésügyi miniszter gróf Bethlen András magyar földművelésügyi miniszter társaságában holnap Aradra utazik. Falkenhayn ugyanis személyesen akar meggyőződni a speciális magyar otótelepekről, a melyeket nem rég építettett a magyar kormány Barackán. — (Br. Fejérváry honv. miniszter) a Praslics altábornagy temetésére Zágrábba érkezett.

— Külföldi hírek. (Adolf György) schaumburg-lippe fejedelem, meghalt. — (A pápa) levelet írt az európai kormányokhoz az általános leszerelés tárgyában. — (A német birodalmi gyűlés) szabadelvű töredéke az ülészak végeig együtt marad s újabb megállapodásokra az oktoberi új választások idején fog jutni. — (Natalia királynő) iratot küldött. Sándor királynak, kérve, hogy miután maga nem mehet Szerbiába, taálkoznának a szerb-román határon.

Egy-egy szép rim néha-néha még eszmét is ad, egy szép rim, egy könnyen folyó s könnyedén rimelő kedves anapaesztusi vers minden esetre művészre vall. Nisard mondja: „A versírás művészete megújodott; a rim gazdagabbá vált az által, hogy... a gondolat gazdagságához alkalmazkodott.”

G—de.

Deák Ferencz tréfája.

Megyei gyűlésre gyülekeztek Zala-Egerszegre. Abban az időben Zalavármegye első alispánja zalabéri Horváth János volt — ki Zalabéren lakott. — Deák Ferencz és a megye kitünőbb férfiai részint hogy a gyűlés tárgyait az alispánnal megbeszélhessék, részint, mert Zalabér utba esvén, hogy magukat kipihenjék, és a vendégszerető alispán barátságát élvezzék, — Zalabérrre mentek. A jó vacsora és beszélgetés után nyugalomra tértek a vendégek és miután ez utóbbiak nagy számban voltak, Deák Ferencz, Csányi László, Hertelendy József és Bajomy megyei főmérnök egy szobában lettek elhelyezve.

Bajomy főmérnök egy kis időre a szobát

elhagyván, Hertelendy József komoly aggodalommal szól oda Deákhöz:

— Na, mennykő keveset alszunk ma éjjel, Feri!

— Miért?

— Azért, mert ez a Bajomy úgy hortyog hogy az ablakok is zörögnek belé.

— Bizony pedig én táradt és álmos vagyok, jegyzé meg Csányi.

— No majd segíték én rajta — biztatá őket Deák.

— Már hogyan segíthet?

— Hát úgy, hogy ha Bajomy bejő, akkor te Józsi menj ki egy kis időre a szobából.

Bajomy bejő; Csányi és Deák elkezdnek vetközni, míg Hertelendy fővegét véve, a szobából kifordul.

— Szoktatok-e ti hortyogni? kérdi Deák társait.

— Én nem hortyogok — felelé Csányi.

— En sem igen szoktam — veté oda Bajomy.

— Csak azért kérdeztem — mondá Deák — mert ennek a Hertelendynek az a bolondos szokása van, hogy ha valaki hortyog, hát oda megy az ágyához és belé harap az orrába.

Csányi majd elnevette magát.

Visszajött Hertelendy is és csakhamar leteküdt.

Bajomy azonban az éjjeli szekrényre állítva a gyertyát, utitáskáját kereste elő, míg a többiek gyertyáját eloltva — azt is az éjjeli szekrényre helyezé.

— Hát te mit csinálsz? — kérde Deák.

— Tudod, vannak még o'y ügyek, közmunka, hidépités, egy s más, a miről nem szerettem magamnak kellő információt, hát átolvasgatom az aktákat — felelé Bajomy.

— Jól teszed, de hát jó éjszakát!

— Jó éjszakát!

Es Bajomy nem mert elaludni, hanem olvasott, olvasott, és mikor az egyik gyertya a tartóból kiégett, akkor meggyújtotta a másikat. Így találta a hajnal is.

Csányi, Deák és Hertelendy pedig aludtak pompásan.

De azután úgy is referált Bajomy, ahogy előtte még sohasem referáltak!

Aranyos időnek aranyos kedélyű emberei voltak azok, és mikor a tréfáról Bajomy érteült, esze ágában sem volt — mint manapság szokták — páros viadalra hívni ki Deákot!

Más idők, más emberek.

(„P. H.”)

Beessenyi Ferencz.

Hogy óvakodjunk a tüdővésztl?

(Sikós doktor felolvasása a korbánfalvi olvasókönyvben 1892. máj. 1-én.)*

I.

Kedves polgártársaim!

Száz meg száz betegség leskelődik az ember életére születése percétől halála órájáig. De e száz meg száz betegség közt alig van elterjedtebb, s alig van olyan, mely több embernek ásná meg kora sirját, mint a gümőkór.

Ez a gümőkór leggyakrabban a tüdőt támadja meg, de előfordulhat a esontokban, az agyvelő hártványain, a bőrön, a gégeben, a test mirigyjeiben és egyéb részein is.

Ha a tüdőt támadja meg a gümőkór, akkor tüdővész fejlődhet ki. Iszonyu betegség, mely az élet minden korában pusztítja ugyan az embereket, de mégis legöklőbb szokott lenni az ifju korban.

Azok, kiket a tüdővész meglep, egyszer csak elkezdenek köhészni, gyakran vért, — majd meg véreset köpnek, arcuk bőre megfűnődik, akkor olykor a közepén rózsás lesz, hangjuk rekedtessé válik, majd lázokat kapnak. Később mind jobban soványodni kezdenek, esténként, reggelenként lázas állapotba jutnak, étvágyuk elvész, munkára való kedvük apad, lélegzőik gyorsabb lesz. A test mindinkább soványodik, a bőr halványabb lesz. A beteg éjjelenként erősen izzad, a köhögés nagyobb fokot ér el, néha valósággal szívizmagató, s a beteg sok csunya, zöldes-sárgás, genyedséggel vegyült nyálkát köp ki. Az örökös forráság miatt a test ereje mindig jobban és jobban veszt, s a végül bekövetkező szokott hasmenés végkép kiapasztja a test erejét.

Néha gyorsan folyik le a tüdővész, de sokszor több esztendőn át is tart. Közbe-közbe a beteg állapota — kivált nyáron — türelhető is, de ősszel és tavaszszal rendszerint rosszabbodás áll be, minek előpostaja sokszor egy-egy nagyobb fokú vércöpiés.

Mikor a hasmenés és a forráság együtt kirozák és sorvasztják a beteget, az rendszeren már ágyban fekszik, a honnan nem is igen szokott kikerülni, csak akkor, mikor kiviszik a szép virágos temetőbe.

Egy ilyen temetés-ől jöttünk mi is haza, s megrendüve és mélyen elszomorodva gondolunk közös sorsunkra, midőn azt látjuk, hogy a halál kaszája új meg új rendet vág közöttünk. Csak egy esztendeje még, hogy istenben boldogult Gunár kántor urat eltemettük, s ime most már az ő szép, fiatal feleségének sirját hantoltuk be kiről ő maga dicsekedve mondta nekem egykor, hogy az „kerek tagu, öztermetű”.

Mindkettőjüket ugyanaz a betegség: a tüdővész, vagy mint közönségesen mondani szokták, a száraz betegség, a sorvadás, a heptika ölte meg fiatalon, élete javátan.

Tudjuk nagyon jól, mily sok ember élete esik áldozatul ennek a szörnyű betegségnek. Szemünk láttára sorvadtak el tiszteletes Bogáthy uramnak gyönyörű gyermekei, mind serdült korukban, mint 16-20 évesek. Elmentek egyenként egymás után hatan, minden esztendőben egy-egy, mint egy-egy kiszáradt rózsza. És nem volt számukra mentés. A szegény tiszteletes úgy maradt áldott jószágú felesége után, mint az ujjam.

Ezek a gyermekek is mind a tüdővész áldozatai voltak. Megkezdte a szomorúság sorát az első 16 éves leány, a ki egyszer József napján reggelig tánczolt, s reggel tovább fél óránál állott kinn a tornácson a hajnali hűs levegőn utánna nézve távozó tánczosának. Pár nap múlva rá már elkezdett köhészni a kapott hurut miatt, pár hónap múlva pedig lassankint sápadttá, fonyadtá lett, s alig egy év múlva már odakinn a temetőben aludta a halál örök álmát. Azután testvérei követték sorban egymás után, mintegy tovább folytatva néjük betegségét.

*) Tulajdonképen a dr. Osváth Albert közhasznú művecskéje, melyet ajánlunk olvasóink figyelmébe.

Megdöbben az emberben a szív ilyen esetek hallatára, pedig az esetek magyarázata igen természetes.

Az orvosi tudomány ma már, kizárva minden kétséget, megállapította azt, hogy a tüdővész ragadós betegség. Ha megkapja a család egy tagja, az rendszeren megfertőzteti betegségével több hozzátartozóját is.

Ez előtt is sokan voltak, a kik ragadós-nak tartották a heptikát, de minthogy annak lefolyása sokszor lassu, s nem volt nagyon szembetűnő egyik betegnek egy másiktól való megfertőztetése, többen voltak még a doktorok közt is, a kik nem tartották ragadós bajnak, s e hit elterjesztése által szintén elősegítették annak terjedését.

Az volt az általános meggyőződés a tüdővész eredetéről, hogy szüleitől öröklik azt is a gyermek, mint annyi más mindent: jót, rosszat.

Hiszen való igaz, hogy a tüdővész szüleitől származott gyermekek magok is könnyen tüdővészbe esnek. De — bár több tudós azt állítja, hogy a gyermek már gümőkórosan jöhet a világra, — mégis annak, hogy a tüdővész emberek gyermekei is könnyen hasonló bajba esnek, nem a az természetes magyarázata, hogy szüleitől öröklik azt, hanem az, hogy egyfelől beteg, gyenge emberektől származván, magok is gyenge teattal bírnak, másfelől rendszeren hosszabb időn keresztül együtt tartózkodván beteg szüleikkel, sok alkalom van arra, hogy rájok is elragadjon azok betegsége.

Az bizonyos, hogy erre a betegségre a hajlandóságot a gyermek a szüleitől többnyire öröklik, az az öröklől szokott olyan gyenge testet, mely a tüdővésszel való megfertőztetésnek ellen állani nem képes.

És hogy mily rémisztő sok ember pusztul el ebben a szörnyű betegségben, mutatja az, hogy a tudósok számítása szerint minden hetedik halott ennek a kórnak az áldozata.

Mily iszonyu veszteség ez az országra! Magyarország népessége még mindig olyan ritka, hogy nekünk már csak ezért is kétszer s okunk van minden idő előtt elhunytat siratni.

Hátha még azt is számításba vesszük, hogy az ilyen szegény, tüdővész beteg már jóval halála előtt egyáltalában nem munkára való s így az ő betegségéből nemcsak az származik, hogy ő maga nem keres, hanem még az is, hogy őt másnak a kereséséből kell eltartani. Egyáltalában minden betegség nagy veszteséggel jár. A betegnek minden jóra való ember kedvezni törekszik ételében, italában, ruházatában, s ez bizony sok családra terhes. ha szívesen teszik is; — a betegnek orvosság kell, azt sem adják ingyen, s az orvos látogatása is pénzbe kerül. Hat még az ilyen hosszas betegség mennyi kárral jár!

(Folyt. köv.)

Vegyes hírek.

* **A bolgár fejedelmi pár Fiumében.** Fiuméba a bolgár fejedelmi pár tegnapi délután öt órkor érkezett az Amphytrite hajón. A kikötőben számtalan távirat és levél várta a fejedelmet, a ki több táviratra rögtön válaszolt. Dé után hat órkor kiszálltak a hajóról. A molon összegyűlt nagy néptömeg éljenzés el fogadta a vendégeket, a kik a Villa Guiseppe-be hajtottak József főherceg családjának látogatására. A fejedelmi pár a főherceg, Klotild és Mária Dorottya főhercegnő társaságában tékozott, s csakhamar visszament a hajóra, a hol később a főhercegi pár látogatását fogadta. Gróf Battyány Lajos fumei kormányzó névjegyet hagyta a hajón. A fejedelmi pár holnap megnézi Fiumét és Abbaziát, este pedig külön vonaton tovább utazik Zágrábon át Orsova fele.

* **Regény a csári udvarnál.** A Daily Chronicle-nek Moszkvából a következőket jelentik: A csár legifjabb fia, György nagyherceg, ki megrongált egészsége miatt a Kaukázusban tartózkodik, eljegyzett magának egy fiatal cserkeszbölgyet, ki a táviró hivatalnál van alkalmazva. A csárné eleinte ellenezte a frigy megkötését, de később arra való tekintettel, hogy a nagy herceg hátgerinc-sorvadása

következtében a sir szélén áll s hogy a szülői tilalom okozta izgalmakat nem bírta el, beleegyezett abba, hogy a házasság létrejöjjön. Az udvari körökben azt hiszik, hogy az esküvő nem történhetik meg, mert a fiatal herceg a halállal küzködik.

* **A Klebelsberg-Bokross-féle ügy.** A Bud. Cor. arról értesül, hogy a Nemzeti Kaszinó igazgatósága a Klebelsberg-Bokross ügyben csak akkor fog dönteni, ha majd az igazgatóság harmadik tagja, gróf Szechenyi Béla, Chicagóból haza érkezik.

Helyi hírek

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az írtató, kiadó hivatal és az irattár a felelő felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapon d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorológiai intézet időjelzése a debreczeni táviró hivatalnál, május 10-én: változó felhőz, hűvös, helyenként csapadék.

Séta hangverseny a Margit-fürdőben, minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Május 11. d. e. 10 órkor a h. lövész társulat közgyűlése az új lövőházban.

Május 11. A debreczeni tornaegylet b.-újfalusi távgyaloglása.

Május 13. A dohánygyári munkások majálisa a nagyerdei vígadóban.

Május 13. Ábrányiné, Wein Margit hangversenye az „Arany Bika” dísztermében.

Május 15. Hajdúvármegyei közgyűlése.

Május 17. A gazdászok majálisa a Dobospavillonban.

Május 20. Sajtóügyi végtárgyalás.

Május 23—24—25. Képviselő választókat özszeirő küldöttség ülései a városházánál.

Junius 1. Az ev. ref. theologiai akadémia hallgatóinak majálisa a nagyerdei vígadóban.

Junius 20—24. Érettségi vizsgálatok a főiskolában.

Május 21. A keresk. ifjak egyesületének kirándulása Szatmárra.

Junius 25. Az iparos-kör jubileuma.

Augusztus 7—15. Országos vásár.

Október 2—10. Országos vásár.

— **A főispán jubileuma.** 1883. július hó 9-én ment végbe gróf Dégenfeld József, szathmármegyei nagybirtokosnak Hajdúvármegye és Debreczen szab. kir. város főispáni székébe való ünnepies beiktatása. ki a betegeskedő Miskolczy Lajost váltotta fel e diszes állásában. Gróf Dégenfeld főispán tíz éves működése nem szorul dicséretre, jól tudjuk, hogy ez állásnak nem csupán a magas díquitéshoz mért dísz, kellő tekintélyt tudta megadni, de e mellett a hivatalos ügyekben oly lelkiismeretes gondot és pontosságot, valamint a legkisebb részleteket ki nem kerülő szakavatottságot tanúsított, melyek őt együttvéve a hazai főispáni kar egyik kitünőségévé, megyénk s e város egyik büszkeségévé emelték föl. Gróf Dégenfeld főispán ezenkívül élénk részt vett a megye és város mindennemű vitális érdekével kapcsolatos mozgalmában, az előkelőséget patriarchalis egyszerűséggel párosító háziköre, ugyszintén saját népszerű egyénisége pedig központját, legfőbb mozgató erejét képezték társas életünknek; az uri körök úgy, mint a polgári osztály összejövetelei nem nélkülözték a népszerű főurat, ki maga is oly igazán otthon érzi magát működésének fősínhelyén, Debreczenben. Lehetetlen tehát, hogy ennyi kiváló érdem ne juttatná eszünkbe a kiváló főtisztviselő beiktatására közelgő tízéves évfordulóját, a melyet bizonyára kész örömmel fogna megülni megyénk és városunk összes közönsége. E jubileum legtöbb akadályá lenne persze a nemes gróf ösmeretes vagy szerénysége. Tekintettel azonban, hogy a

valódi érdem jutalmazása és megünneplése egyáltalán buzdítólag és példaadólag hat minden oldalra, felhívjuk illetékes körök figyelmét a jubiláris időpont közeledtével s annak lehetőleg benső megülvése mellett foglalunk állást.

— **Képviselő választók összeírása.** Ugy Debreczen városban, mint Hajdúvármegyében közelebb kezdik meg az országgyűlési képviselő választók 1893. évre érvényes névjegyzékének kiigazítását. Debreczen város központi választmánya Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnöklété alatt tegnapelőtt a hajdúmegyei központi választmány pedig tegnap d. e. alakította meg az összeíró küldöttségeket. A debreczeni választók névjegyzékének kiigazítása a városháza nagytermében f. május hó 23, 24 és 25-dik napján d. e. 9-től 12-ig és d. u. 3-tól 6 óráig nyilvánosan fog eszközölni, amikor is a választóképességgel bíró lakosoknak szabadságukban áll választói jogosultságuk igazolása végett az illető összeíró küldöttségek előtt személyesen is megjelenhetnek. Az összeíró küldöttségek tagjai ezek: az I. (Péterfia-Csapó utcán) v. kerületben: Pilissy Lajos, Öry Sámuel, Kraczegh János, Körner Adolf, Szalay István és Dávidházy Imre; a II. (Piacz-Hatvan utcán) választó kerületben: Márk Endre, Végh Gyula, Mihaovics István, dr. Kemény Mór, Hajdu Ignác és dr. Popper Mór, a III. (Kossuth-Varga utcán) v. kerületben: Trásy György, Vetésy Béla, Tóth Lajos, Hanke Emil, dr. Hegelüs Pál és Tafler Ignác. Hajdúmegye nánási, szoboszlói és nádudvari választó kerületeire nézve az összeíró küldöttségek következőleg alakultak meg:

I. A nánási választó kerületben: a) H. Nánási elnök Csohány László polgármester, rendes tagok Kovács Lajos, Berencsy János; póttagok Hadas M. K. és Csohány József. b) H. Dorogon elnök Farkas Pál; rendes tagok dr. Szántó Agoston és Raik Imre; póttagok Tóth A. Mihály és Tóth Imre. c) Hadház, Téglás és Sámsonra: elnök Veszprémy István; rendes tagok Farkas Ödön (Hadház) és Budaházy Gyula (Sámson); póttagok Kovács Mihály (Sámson) és Oláh Gyula (Téglás). II. A szoboszlói kerületben: a) H. Szoboszlón elnök Thurcy Albert polgármester; rendes tagok dr. Czegléd Mihály és Padrah Sándor; póttagok Gáti Tóth Mihály és Zachar Sándor. b) B. Ujváros, alsó és felső Józsa elnök Szemes Kálmán; rendes tagok Kaszás József és Cseh István; póttagok Hegedüs György és Szilágyi Sándor. c) Szovát, M. Pércs és V. Pércsre elnök Ferenczy Elek; rendes tagok Vásárhelyi István (Szovát) és Kohutovics János (V. Pércs); póttagok Orosz István (M. Pércs) és Hartsarik Géza (H. V. Pércs). III. A nádudvari kerületben: Nádudvar és P. Ladányra elnök dr. Hajos József; rendes tagok Acs Nagy Sándor és Hagen Sándor; póttagok Vétesy Nagy Gábor (Nádudvar) és Baranyai Albert (P. Ladány). b) Földes Kaba, Tetétlen elnök Soltész Farkas; rendes tagok Boros Lajos (Földes) Kiss Károly (Kaba); póttagok Bogdán Gábor (Földes) és Mácsai József (Kaba). c) Csege és Egyek elnök Bertalan Gábor ref. lelkész (Csege); rendes tagok Kardos Géza (Csege) és Csák Gyula (Egyek); póttagok Szabó Gábor (Csege) és Derics Lajos (Egyek). Azon esetben ha a fent elsoroltak közül a megbízástvalaki okadatolt körülményeinél fogva el nem fogadná s arról indokoltan lemondana, vagy ha valamelyik hely, másként netalán üresedésbe jönne, a megüresedett hely betöltésével Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán bízott meg.

— **Népesedés.** Debreczenben április hó 30-tól május 6-ig terjedő héten született élve 19 fiú, 21 leány, halva 1 fiú, 2 leány, összesen 20 fiú, 23 leány, együtt 43 gyermek; meghalt ezen idő alatt 17 fi., 20 nőnemű, együtt 37 egyén.

— **Debreczeni küldöttség a honvédszobor leleplezésén.** A városi tanács mai ülésén elhatározta, hogy a város közönségét küldöttség által képviseltetni fogja a budai honvédszobornak május 21-dikén történő leleplezésén. A küldöttség tagjai V. é. r. t. s. y. István főjegyző és Körner Adolf tanácsnok, akik a város nevében díszes koszorút visznek a honvéd hősök szobrára.

— **Isteni tisztelet.** Holnap áldozócsüörtők ünnepén végzik az isteni tiszteletet Tóth István s. lelkész az ev. ref. nagy templomban, Kassay Béla s. lelkész a k. templomban, dr. Dicsőfi József lelkész a Kossuth-utcai templomban, K. Tóth Kálmán az ispotályi templomban. — A szent-anna utcai róm. kath. templomban reggel 6 órakor csendes sz. mise és közben rövid sz. beszéd, — 7 és 8 órakor csendes mise, 9 órakor ünnepélyes sz. mise, mely alatt a feltámadott Jézus szobra és a husvéti gyertya az oltártól eltávolították Jézus menyemenetelének jeléül. Mise végén ünnepélyes sz. beszéd; tartja dr. Wolafka Nándor, vl. püspök és prépost-plébános, délután vespere; 6 órakor pedig a szokásos májusi ájtatosság sz. beszéddel, mit tart dr. Wolafka Nándor v. püspök. — Az ág. hitv. ev. templomban holnap Szabó János IV. éves hittanhallgató végzi az isteni tiszteletet.

— **Egy koronás ezüst érmék forgalomba hozása.** A pénzügyminiszter következő körrendeletet küldte Debreczen város közönségéhez: „Azonnali közhírré tétel végett értesitem a közönséget, hogy a koronaértékre szóló egy koronás ezüst érmék folyó évi május hó 16-án fognak forgalomba hozatni. A magyar és ausztriai veretű egy koronás ezüst érmék a törvény értelmében névértékükben, ausztriai értékre szóló fizetéseknek pedig egy koronát ötven krajczárral számítva fogadandók el. A magán forgalomban senki sincs kötelezve egy koronásokat ötven korona vagyis huszonöt frt összegben tul fizetéképfelfogadni; az állami és közpénztárak azonban ezt az érmét korlátlan mennyiségben tartoznak fizetéképfelfogadni. A m. kir. központi állampénztár, a budapesti és zágrábi állampénztárak, valamint a váltópénztári teendőkkel megbízott debreczeni, eszéki, fumei, győri, kassai, kolozsvári, nagyszombati, pozsonyi, szegedi és temesvári kir. adóhivatalok egy koronás ezüst érméket minden összegben elfogadnak, más törvényes fizetési eszközökre való átváltás végett. A tíz és husz filléres nickel érmék már sűrűn fordulnak elő a forgalomban. Az adóhivatal tegnap valóságos ostromnak volt kitéve a c. inos új váltópénzekért, melyeket nagyobb összegekben igyekeztek becserelni az emberk régi bankokért. Tegnap el is fogyott minden nickel fillér, úgy hogy ma már senkinek nem adhatott az adóhivatal. Május 17-én több zacskó nickel fillér és ezüst korona fog érkezni megint az adóhivatalhoz közforgalomba bocsátás végett.

— **Sétahangverseny.** Házi ezredünk zenekara holnap is rendez sétahangversenyt a Margit-fürdő disztermében, Csapek karmester vezetése mellett. Műsora a következő; 1. „A potyafáter indulója“, (új) Maleck től. 2. Nyitány „Betyár csinyek“-hez, Suppétől. 3. „Rhaina gyermeke vagyok én“, keringő, Zeller től. 4. Románcz „Alla stella confidente“ Rabouditől. 5. Jelenet kar és rokkadal a „Bolygó hollandi“ cz. Operából, Wagner től. 6. „Gazdász polka“, Czapek től. 7. Egyveleg a „Traviatá“-ból Verdítől. — Szünet után: 8. „Havasi virág“, négyes Komzák től. 9. „Serenada“ Czibulkától. 10. „Az én királyném“, keringő Cootetől. 11. „Caprice“, Klingtől. 12. „Melania“, polka mazurka, Keiltől. 13. Egyveleg „Don Caesar“ operéttől Dellinger től. 14. Induló. — Közben Dávid István vendéglős jó ételekről és italokról gondoskodik.

— **Czigány leányok Odisszeája.** Pintér Pál budapesti cigányprimás tavaly cigány leányokból összeverbuvált egy „ének- és zenekart“ s kivette azt Oroszországba, ahol gazdag muszkurak között ilyen társasággal élelmes impressarióknak könnyű kitűnő üzletet csinálni. Pintér Pál a leányokban persze nem fenomanelis hangot, nem zenei tehetséget keresett. Elég, tükéletesen elég volt neki, ha szépek és fiatalok a leányok. Sőt épen szépség és fiatalság nyitott utat számukra az „ének és zenetársaságba“. Pintér Pál csábos ígérétei több debreczeni cigányleányt is kibolondítottak az oroszországi művész-köruttra. De csakhamar keservesen tapasztalták, hogy ők tulajdonképen nem ének és zeneművészek, hanem közönséges áru-portékák, melyeket az impressarió ur élvha hászó muszkagavalléroknek jó pénzért árul. — Csengő rublelek helyett panaszos levelek érkeztek Varsóból az itthon aggódó szülékhez. Lévai Péterné, kinek két serdülő leánya szintén felcsapott művésznőnek, — a rendőrségnél tett lépéseket, hogy leányait megszabadítsa az erkölestelenségre kényszerítő impressarió körmei közül. Ez uton az elesábitott cigány leányok ügyébe beleavatkozott a belügyminiszter is; ezek közben járása folytán a varsói oszt. magyar főügyvivő Lévai Jolánt és Etelkát, Mészáros Amáliát, Doironyi Rózát és Ilonát már utnak is indította Debreczen felé.

— **Az egyház köréből.** A király, mint a hivatalos lap közli, a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Wolafka Nándor mákáriai választott püspöknek, nagyváradi latin szertartású mesterkanonoknak, Szent László királyról nevezett nagyváradi prépost és debreczeni plébánosnak, az általa birt és a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett királyhelyi címzetes apá ságról való lemondását tudomásul vette és az így megüresedett címzetes apátságot Szakszó Rezső nagyváradi kanonok és békési főesperesnek díjmentesen adományozta. — **Esküvő.** Ma esküszik örök hűséget Szécsi István, mikepércsi ev. ref. lelkész, Ötvös Rózsa kisasszonynak, Ötvös Károly Berettyó szab. társulati hivatalnok bájos leányának B. Ujfaluban.

— **A kanyaró Hadházon.** Hadházon a kanyaró olyan veh mens erővel lépett fel, hogy az összes iskolákat be kellett zárni.

— **Debreczeni honvédek a honvéd szobor leleplezésén.** A debreczeni 1848/49-iki honvéd egylet tépett harczi lobogója alatt 13 egyenruhás tagjával szándékozik részt venni a budai honvédszobor leleplezési ünnepén. Az egylet is, az egyenruhás honvédek is szegények lévén, Sebess György egyeti elnök azzal a kéréssel fordult a szoborbizottsághoz, hogy a 13 egyenruhás honvéd elszállásolásáról és ellátásáról az ünnepély ideje alatt gondoskodják. A szoborbizottság azonban, mivel e czéira pénzzel nem rendelkezik, a kérést nem teljesítheti, hanem Degré Alajos elnök által megkereste a városi tanácsot, hogy a debreczeni 13 egyenruhás honvédek a budavári hősök emlékére emelt szobor leleplezésén való megjelenését anyagi támogatásával tegye lehetővé. Mert — mint Degré Alajos írja „a debreczeni honvédeknek csata zászlóik alatt teljes egyenruhában való felvonulása az ünnepély oly momentumát képezné és annak fényét annyira emelné, hogy a bizottság megjelenésüket különösen óhajtja.“ A városi tanács Debreczen város hazafias közönségének bizonyára tetszése szerint cselekedett, midőn a mai ülésében, épu gy a mint ezt az aradi vértanuk szobra leleplezésekor is tette, a 13 egyenruhás honvéd utazási költségei fedezésére 150 frtot szavazott meg, s ezzel hozzájárult a szoborbizottság óhajtásának teljesítéséhez.

Biedermann Ede meghalt. Egy nemes szívi emberbarát elhunytáról értesülünk öszinte részvétellel lapunk zártakor. — Biedermann Ede helybeli nagykereskedő s városi bizottsági tag ma d. u. 2 órakor 14 napi szenvedés után, váratlanul meghalt. A megboldogult egyike volt városunk legtörekvőbb polgárainak, a ki különösen a jótékonykodás terén mindenkor elsőnek sietett segíteni a szegényeken, nyomorultakon szenvedő embertársain, vallás különbség nélkül s az ev. ref. főiskolában is egy ösztöndíj alapítvány örökíti az ő tisztelt nevét. Elnöke volt a Chevra Kadischa izr. szentegyletnek. Halálát neje és fia, Biedermann József, aki üzlettársa volt és két leánya Ranunkel Henrikné és az Egerben lakó özv. Weiszné gyászolják. Temetés pénteken d. e. 10 órakor lesz piactutczai lakásáról.

Fosztogató. Szabó Mihály balmazújvárosi lakos tegnap délután jelentést tett a rendőrségnek, hogy öt reggel 5 órakor egy általa ismeretlen ember lerészegítette, lakására csalva lefektette s míg aludt, zsebéből 82 fr ot ellopott. Elvett még tőle azelőtt egy tekeres dohányt is, melyet a dohány törzsdőben 1 frt 40 kr ért vett. A kiküldött polgári biztos Kaderász a nevezett helyiség (Kisujtca 1251. sz.) istá lójába Hollós Péter csavargót találta; átkutatván ez istállót, meglelte a dohányt is. Többen látták, hogy csavargó egy új vasserpennyöt vett délelőtt, míg az atyafi aludt s azt egy közeli boltba letette, míg majd érte megy. Ezt is megtalálta a biztos s miután minden oda mutatott, hogy Hollós a lopást csakugyan elkövette, a rendőrség rá tette kezét.

A debreczeni hölgyek kegyelele sem maradhat távol a budapesti hölgyek által nyújtott szép példától. Több debreczeni urhölgy ugyanis elhatározta, hogy szintén küld koszorút a budai honvédelemkre s erre a célra K a p r o s Gáborhoz a debreczeni takarékpénztár és a deb. honvédelem let pénztárnokához a következő összegeket fizették be: Z á d o r Iajosné 2 frt, Nemes Kálmánné 2 frt, J ó n a Dánlelné 1 frt, özv. P a t a y Istvánné 1 frt, K o m l ó s s y Art hur né 1 frt, K a p r o s Gáborné 1 frt, K o l b e n h e y e r Kálmánné 1 frt, I r i n y i Ist vánné 1 frt, S z e p e s s y Antalné 1 frt, özv. G e r z o n Ödönné 2 frt. A további adakozók szintén a nevezett pénztárnokhoz kéretnek be küldeteni.

Baleset. Ma reggel 7 óra tájban V e c s e y Zoltán földbirtokos szokásos sétakocsizását tette meg a Nagyerdőn. Ez alkalommal — szerencsére — jelentéktlenebb baleset érte. Vissza jövet, a kórház közelében ugyanis a lovak megijedtek a kis gőzöstől, a kocsit elragadták s teljes erővel neki vitték egy fának. A kocsi össze-vissza tört s a tulajdonos kiesve, lábán és homlokán könnyebb természetű sérüléseket szenvedett, melyek pár nap alatt beheggednek.

Pincze-tűz. A Kossuth-utca 3 számú házban tegnap délután nagy néptömeg gyűlt össze. A nevezett sarok-ház pinczeablakából sűrű füst gomolygott kifelé. A nagy zajra az emeleten lévő III. ker. kapitányság is figyelmessé lett s a mint a gyülekezés okát megtudta, T ó t h Sándor r. fogalmazó, azonnal értesítette a tűzoltóságot. A tűzoltók megjelenve lementek a pinczébe, de a füst okozóját sehogys tudták megtalálni. A pinczében néhány zöldséses kofa raktára van, a kik portékájukat nehogy meg fonnyadjon rongyokkal takargatják be. Sok keresés után végre a pincze gátortban egy ilyen zöldség és rongy vegyületben, mely a Suba Jánosné tulajdona volt, rátaláltak egy felborult szenesre, a melyből a kibulló zsarátnok meggyújtotta a rongytömeget. Azonnal kihordták a nagy füst okozóját a személtre, s a pincze tűz el volt oltva.

Gyárak vizsgálata. A kereskedelemügyi miniszter elrendelte az országban lévő összes gyárak és nagyobb ipartelepek megvizsgálását. Erről Debreczen város közönségét azzal értesíti, hogy a város területén a vizsgálattal Binder Lajos kir. ipartelügyelőt bízta meg.

A diákok országos tornaversenye. A diákok országos tornaversenyére eddig huszonhat gimnázium, köztük a debreczeni ev. ref.

főgimnázium, tizenhárom reáliskola, hat polgári iskola és kereskedelmi iskola jelentkezett összesen 2260 tanulóval, kik közül 940 vidéki. A bemutatandó öszgyakorlatokról a rendezőség már értesítette az intézeteket. Az öszgyakorlatokat Szedlacsék Lajos tornatanár vezényli. A városi mesterséges jégpálya bekerítéséhez és a tribünök felállításához e héten fognak hozzá. Az elszállásoló és ételmezési bizottság Verédi Károly tanfelügyelő elnökle mellett megkezdte működését s már ki is jelölte a legalkalmasabb iskolákat.

Katonai felülvizsgálat. Az állandó vegyes felülvizsgáló bizottság gróf Degenfeld József főispán elnökle alatt tegnap ült össze az „Arany Bika” 18. és 19. számú szobájában, hogy a fősorozásról felülvizsgálatra küldöttek felett határozzon. Előállították összesen 116, még pedig Szabolcsmegyének 3, — Jász-Nagykun Szolnokmegyének 2, — Hajdumegyének 2 járásából és Debreczenből. Az előállítottak közül besorozott a bizottság 33-at. A Debreczenből előállított 7 egyén közül 5 besoroztatott. A bizottság néhány hét múlva ül ismét össze, hogy folytassa működését.

Utóállítás. F. hó 12-én a hadkiegészítő parancsnokság n. csapó utczai épületében utóállítás lesz, melyre a Debreczenben tartozó köldögegen illetőségi hadkötelesek tartoznak megjelenni. Az előállítandók száma körülbelül 50—60 lesz.

Legujabb.

(Délutáni posta.)

A walesi herceg fiának esküvője.

A yorki herceg, a walesi herceg fia, Nagy-Británia prezumptív trónörököse, mint megirtuk, jegyet váltott Teck Mária hercegnővel. A herceg esküvőjét július hó 25-ére tűzték ki. Az angol nép nagy ünnepeket tervez a fejedelmi nászra.

Nagyváradi és a honvédszobor.

Nagyváradon nagy feltűnést keltettek a tanács ülésének határozatai. Ugyanaz a tanács, a mely K o s s u t h diszpolgárságát megszavazta, elfogadta azt az indítványt, hogy Nagyváradi küldöttségileg díszes koszorút tesz a honvédszoborra. Azonkívül ugyancsak a mai ülésén a tanács ezer forintos alapítványt tett, a melynek kamatait évenként két nagyváradi negyvennyolczashonvéd kapja.

Közgazdaság.

Budapesti áru-tőzsde.

G y e n e s és B a l o g gabona-bizományi czég jelentése. Budapest, május 9.

N a p i j e l e n t é s.

G a b o n a ü z l e t.

Buzában ma korlátozott kínálat és mérsékelt kereslet mellett változatlan csendes irányzat alakult és így a forgalmazott 15,000 mm változatlan árakat ért el.

3 havi időre:	
Rozs 500—7.25	Zab 100—6.55
100—7.30	100—6.45
200—7.35	200—6.45
	200—6.37 ¹ / ₂

készpenzfizetés mellett.

Egyébb cikkek változatlanok őszi rozs 7.70. Határidő-üzlet. Daczára annak, hogy külföld szilárd irányzatot követ, mi lán hák maradtunk, minthogy az idő kedvezőbbnek látszik. Az érfolyamok — kedvetlen üzletfolyam mellett — csak keveset változtak. Zárlatok: déli 12 órakor:

B u z a	máj.—jun.	8.08—8.09
	szept.—okt.	8.25—8.27
		4.89—4.90
Tengeri	máj.—jun.	5.09—5.10
	jul.—aug.	6.15—6.17
Z a b	szept.—okt.	15.50—15.60
R e p c z e	aug.—szept.	
	délután 1/2 5 órakor:	
		frt
B u z a	máj.—junra	8.08—8.09
	szept.—okt.	8.25—8.27
		4.89—4.90
Tengeri	máj.—jun.	5.08—5.09
	jul.—aug.	6.12—6.15
Z a b	szept.—okt.	15.5/10—15.5/10
R e p c z e	aug.—szept.	
	Félműködés: 200) m n o u z a.	

Külföld. Amerika 1-el magasabb. P á r i s c s e n d e s.

Ertéktőzsde: A bekövetkezett esőre és kedvezőbb időjárásra hangulat tovább javult és az árak is emelkedtek némileg. Zárlatok:

11 órakor: Osztr. hitel 336 50, Magy. hitel 393.—, Rimamurányi 211.3/4, Osztr. államv. 307.3/4, Déli vasut 105.—, délután 4 órakor: Osztr. hitel 334 80, Magy. hitel 391.—, Rimamurányi 211.1/2, Osztr. államv. 307.1/4, Déli vasut 105.—

I d ő j á r á s : borult, hűvös.

Erték tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1893. május 9-én.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4 ¹ / ₂ %	— — —	115.10	115.40
" vasuti beruházási kötvény 4 ¹ / ₂ %	— — —	123.50	124.50
" koronajárdék 4 ¹ / ₂ %	— — —	100.75	101.50
" regále váltásági kötvény 4 ¹ / ₂ %	— — —	97.75	98.50
Osztrák aranyjárdék 4 ¹ / ₂ %	— — —	117.—	117.50
Egységes állam kötvény 4 ¹ / ₂ %	— — —	97.75	98.50
Tisza-szegedi 4 ¹ / ₂ %-os nyeresémsorsjegy	— — —	142.—	143.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	— — —	392.—	392.50
Osztrák hitelrészvény	— — —	336.20	337.40
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	— — —	116.—	116.50

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4 ¹ / ₂ %-os sorsjegy	— — —	131.—	132.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3 ¹ / ₂ %-os	— — —	116.50	117.25
Magyar vöröskereszt sorsjegy	— — —	12.50	13.—
Osztrák " " " "	— — —	18.75	19.25
Olasz " " " "	— — —	13.90	14.25
Bazilika sorsjegy	— — —	9.10	9.50
Jó-szív " " " "	— — —	3.25	3.55

Pénznevek:

Cs. és kir. arany	— — —	5.68	5.83
20 márkás arany	— — —	12.03	12.07
20 frankos arany (Napoleon d'or)	— — —	9.75	9.79
Sovereigns	— — —	12.26	12.31

Budapest-kőbányai serféskereskedelmi csarnok.

1893. évi május hó 7. Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kg ron felüli súlyban) 47—48 krig. Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm súlyban 47—47 krig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 50.5—51.5 krig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm súlyban 50.5—51 krig. — Fialat könnyű (páronkint 250 kgm. terjedő súlyban) 48—49.5 kr. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg ron felüli súlyban) 47—48 krig. — Közép (páronkint 220—280 kg r. súlyban) 47—48.5 krig. Könnyű (páronkint 220 kg r. terjedő súlyban) 47—48 krig.

Sertéslétszám: 1893. május hó 5-én volt készlet 172,939 darab. 1893. május 7-én felhajtott: 3599 darab. 1893. május 7-én elszállított 1936 darab. 1893. május. 8-án maradt készletben 172,939 drb.— A hizott sertés üzletirányzata: élénk.

A G O N O S Z O K.

— A „Debreczeni Ellenör” eredeti regénye. —

— Irta: Sz. Buday Etel. —

XIII. fejezet.

(Folytatás.)

54

Halk, megmagyarázhatatlan nesz kelt körülöttük, mintha ides-tova, a falba, a butorokba ütődött volna valami láthatatlan, tapinthatatlan könnyűség, a mi mégis neszt volt képes előidézni, mely zizegés, recsegésben nyilvánult, amit halandó nem tud megérteni, hogy honnét, miből keletkezik.

Talán az elhunyt jó anya, családja felett örökös szeleme adott békétlen jelt magáról, kétségbeesésében a kőtenő frigy miatt, melynek káros voltát, mindent tudó szelleme belátta.

Az ily kimagyarázhatatlan jelek, sokszor figyelmeztetően ismétlődnek életünk fontos eseményeikor, de sajnós, nem vesszük figyelembe, eként nem érjé, és érzé meg Flemming sem, a figyelmeztető neszt, mely csudásan buzódott ke-

resztül a homályos szobán. Csak a mohón váltott csókok neszt hallá, édességét élvezé, és a rég epedve vágyott csókok mámorától elkábultan jutott egy kalandornő hatalmába.

Aként járva, mint rendszeren szoktak az oly férfiak, kik az élet gyönyöreit nem élvezék a kellő időben, s így, a ki nem elégitett vágyak az első forró szikrára kitörnek égő lángban a későbbi korban is, miként a jól ki nem forrt bor, forrásnak indul ó korában is.

Igy járt Flemming is, ki ifjan mulatni, szeretkezni nem ért reá, az élet küzdelmeitől, azután meg korán nősült, atyja óhajából, nem érkeve megismerni az élet váltakozó tarkaságát, annak élveit, árnyoldalait, nem a nőket, a teremésúrának e mystikus lényeit, nem a szerelmet, melynek édes érzete nélkül vezeté oltárhoz menyasszonyát, nászúgyhoz nejét, gyermekeinek léte adva. De többnyire elérkezik a visszatarthatatlan perc, amidőn az elfojtott érzelmek féket nem ösmerő vad szenvedélylyé válnak, s érte képes az ember összes bölcsességét feladni, miként Faust tevő, de nem mond le vágyairól, hanem elkárhozik érette. Ekként járt Flemming is, ki azért elnem ítéltető, csak szárandó emberré vált.

A boldog pár, mert boldog volt Flemming, közel állva vágyainak teljesüléséhez, ugy Fáni is, ki ebben csak ezéja elérését látta, tehát közmegegyezéssel még egy ideig titokban tartották még a család tagjai előtt is ezybekelési szándékukat, így szegény Helén, fogalmával sem birt a reá váró nagy csapásnak, s habár szomoruan is, de némi fásult nyugalomban tölté egyik napot a másik után, nem keresve semmi nemű szórakozást, vigaszt; egyedüli örömét csak abban találta, ha egyedüli öreg barátjával Hermannal beszélgethetett távol levő kedveséről, ki híven küldözé leveleit, telve biztatással a jövő iránt.

Morson Alfréd utolsó tudósítását az új világrézből küldözé, tudatva az ott elért szép sikereit, mik mind az öreg barát szívet, mind Helénét örömmel töltik el, de mi oly röviden tartott, mint egy nyári éji szép álom, mely a felébredéssel elenyészve, a kellemetlen valóságba juttat bennünket, melynek váltakozó, sokszor bántó eseményei eltüntetik, még a kellemes visszaemlékezést is reá. Így járt Helén is, az újabb levél utáni várakozásban eltöltött hónapok, elfelejtették az utóbbinak kellemes hatását, és csak azon kínzó gondolat gyötörte, hogy felejtve van, vagy kedvese nem él s ezért nem kap levelet tőle.

Bármelyik feltevést is fogadta, agya, szívézése nem birt egyikbe sem belenyugodni, így kétségbeesett töprengés közt tölté napjait, lesvevárva egy fényugárt, mely felderítse a homályt, mely sötétben betakarta életboldogságát, de a felderítő sugár csak nem érkezett, ugy a lapok utján sem nyert többé értesülést kedvese hol létéről. Minden utba vezető fonal elszakadt, mintha csak kedvese eltűnt volna a földről.

A várakozás nehéz napjaiban, legtöbbet időzött Helén öreg barátja körében, ki egyedül érté meg, egyedül volt képes vigasztalni őt.

XIV.

Tul volt az idő a búbajos szép nyáron, a nap nehez, szürke felhők alatt bujkált, visszatartott sugarai nem árasztva fényt, nem meleget.

A szél egyenlő tartással fujt északról délnek maga előtt hömpölygötte a sűrű felhőket, melyek egymás alá-felé gomolyogtak, torskodva az előhaladásban, miként a felhetetlen emberek az életben, egyenlően jutva azért csak a megsemmisülésbe.

Az őszi szél sárgult faleveleket repített ide s tova, melyek a haldokló természet előhírnökeiként repkedtek a légtben, mint sárga pillangók. Egy nagy megbarnult platán levél, mely a közellévő sétányról került a Flemming ház elébe, erős ostromot folytatott a kirakat ablakai ellen, mintegy küzdve a bejutásért. A falevél küzdelmeit hosszan elnézé Helén, az egyik kirakat előtt beszélgetve Hermannal.

Szép meghalványult arcát az üveglaphoz szorosan hozzányomva, tekintetével követé a platánlevél tánczát, melyet a szeszélyes szél járatott vele, hol feldobva egyenesen a magas-

ba, hol vízszintesen az üvegnek vágta, hozzá-tapasztva, meg elkapva, megforgatva, porba sujtva, hol meglapulva rezgett, mintha a fáradságtól reszketett volna.

(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

* **Jó tanulság.** Robert Carrick, Glasgow egyik leggazdagabb bankára rendkívül fősvény volt. Egy napon három ur jelent meg nála, kik egy ujonnan alapítandó kórház számára gyűjtöttek. Két guineát (42 márkát) irt alá s mikor ezt az urak nem hagyták megjegyzés nélkül, így szólt: „Nem tehetek többet!” A három ur Carricktól Milguhamhoz, a város egyik legelső gyáro-ához ment. „Mi ez?” — szólt — „Carrick csak két guineát ad?” Amint hallotta, hogy Carrick mit mondott, szó nélkül elővette chek-könyvét kitöltött egy cheket 10 000 frankra s ezt egy segéde által kifizetés végett Carrickhez küldé. Öt perc mu va a bankár lélekszakadva jelent meg a gyárosnál és kérdé: „Mi történt önnel, Milguham?” — „Nálam? Semmi!” — felelte Milguham. „De ez urak épen most beszéltek nekem, hogy ön a kórház számára csak két guineát adhat. Hollá, gondoltam, a bank rosszul álhat, sietnem kell tehát pénzeimet idejekorán kivenni.” — Carrick a isztát még egyszer elkérte és 50 guineát (1050 marka) irt alá, Milguham pedig a cheket széttépte.

* **Tiszta haszon.** Férj (hosszas civódás után): Ha akarod meg veheted a ruhát, de én ki nem fizetem.

Nő: Akkor beperelnek!

Férj: Annál jobb, legalább lefoglaltatom a zongorádat.

Gyógyult sebek.

Sokszor elég egy kis tekintet,
Egy röpke szó elég nekem;
Ugy érint, mint a süvöltő nyíl
S fájó sebet üt lelkeimen.

Tudom: az idő meggyógyítja,
Lassanként behegged a seb,
De lelkeim bizalmatlanabb lett
S szívem azóta kérgesebb.

Már-már feledtem, hogy mi történt,
El-elmosdik minden ok
De a hol hahotás az élet:
Szívem egyszerre felzokog.

S pohár közt, vid m dőz: zajában
Ülök sápadtan, hallgatag
S érzem, hogy megmozdul szívembe
Az ott lapogó — nyilдарab...

Endrődi S.

A férfiak ha együtt vannak, hallgatják egymást; az asszonyok nézegetik.

Keleti mondás.

A nyugalom nem boldogság, ha egyedüli foglalkozásuk.

Börné.

* **Menjünk Chicagóba!** A ki Chicagóba akar utazni a kiállítás megtekintésére, szeretné tudni, hogy mennyi pénzébe kerül. Erre nézve többféle árjegyzéket készítettek, Hamburgtól számítva az utazást. Háromszáz dollár (600 forint) a legkisebb, de akkor alig időzhet New-Yorkban valamit és a kiállítás megtekintésé-
a el is sietnie kell. A kit a helyi viszonyokkal ismerős barát vár Amerikában, az mind neszetre jóval kevesebbet költ, mint más, a ki a hotelek ellátására bizza magát. A tájékozott ember tizenkét dollárral hetenkint elég tisztességesen megél New-Yorkban vagy más nagyobb amerikai városban, nem a vendéglőkben, hanem a magán étkező helyiségekben ülve asztalhoz. De kirándulásokra, mulatságokra gondolni nem lehet, ezeket pedig európai nem fogja megtagadni magától. Azok az utazó társaságok minden elátását ígérnek ugyan látszólag jutányos áron de a kik a legbiznak ebben, nagyon csalódní-

fognak. A chicagói kiállítás meglátogatása szerény költsézés mellett belekerül 800—1000 frtba. Maga az ut Hamburgtól New Yorkig, beleszámitva a hajón való ellátást és apró költségeket 150 frt, ugyanennyi vissza. New-Yorkot meg nézni, Chicagóban időzni — ez természetesen a program elkerülhetetlen része. Számítsunk négy napot New-Yorkra, öt napot Chicagóra (a mi nagyon csekély), egy napot utra és 8 dollárt napjára, a mi szintén nem sok, ha színházba és máshová is el akarunk jutni, ez maga ismét 160 forint, az ut 50 forint. Tehát a legminimálisabb számítás szerint ez már 500 forintnál több volna. Véletlen kiadásokkal együtt már megvan a 600 forint. hátha még azt is veszszük, hogy a költségek csak a Hamburgból indulásra számitvák. De tiz napra nem érdemes Amerikába menni. A ki tovább akar időzni és Chicagóból elrándulnia a Niagara-zuhatóghoz, elmenni New-York környékére, megnézni a látivalókat, ezer forint nélkül utra ne keljen. Ha Washington, Filadelfiát is megnézni, s három hétig maradt Amerikában, 1500 forintot kell rá szánni.

Közönség köréből.*

(A beton-járda nem szakadt le.)

T. Szerkesztőség!

E hó 8-ról keltezett lapjában a napi hírek között „Beszakadt csatorna” rovat alatt az állított, hogy a helybeli új főreáliskolával épített beton csatorna betört volna és emiatt egy ló, mely ezen betört csatornába lépett, lábát eltörte és súlyosan megsérült.

A szerkesztőség rosszul informáltatott, miután a beton csatorna melynek készítését veztettem, vasszilárdsággal bir, mit általam készültől vitt pontos vizsga utján konstataltam, és a földnek leereszkedése a beton csatorna fölött nem a csatorna rongálása által okoztatott, hanem a nagy szárazságban feltöltött föld az ezen napokban esett esőutáni nagy vízmennyiség felszivása által egyszerűen leeszkedett.

Debreczen, máj. 10.

Gärtner Demeter,

cement-technikus, a
Pollák Samu czégnék művezetője

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok a jó barátok, ismerősök, általában a nagy közönség mely boldogult férjem Fridmánszky Lajos kereskedő temetésén megjelenni szives volt s ez által fájdalommat a részvét balzsamával enyhítette, — fogadja ez uton kifejezett hálás köszönetemet. Debreczen, 1893. Május 10. Öz v. Fridmánszky Lajosné.

Idegenek névsora.

Bika szálloda. Bing Gy. kereskedő Bécs, Br. Prónay birtokos Budapest, Ditrichstein Miksa kereskedő Bécs, Skliva kereskedelmi utazó Bécs, Koppl kereskedő Berlin, Markbreuter kereskedő Bécs, Nászay Ferencz Fegyvernek, Melián Károly és neje kereskedő Tropan, Lorenz J. kereskedelmi utazó Bécs, Unger F. kereskedő Baden, Paulin K. Görz, Licht Lipót kereskedő Brün, Schwab Lajos kereskedelmi utazó Bécs Szőke L. Zilah, Biegler József kereskedő Frankfurt.

Angol királynő szálloda. Hunyady Domokos Tasnád, Heller József földbirtokos Tasnád, Miklóssy Sándor H-Büszörmény, Be eska Zsófia Nyiregyháza, Gerzson Elemér Sz.-Imre, Sudler Anton kereskedő Bécs, Szikfried Alfréd kereskedő Budapest, Luszt Armin kereskedő Budapest, Horváth József Budapest, Lusztig Béla M.-Sziget.

Frohner szálloda. Kohut Armin utazó Budapest, Hinknikl J. utazó Brün, Rovler Gyula m. á. v. hivatalnok Budapest, Mann Mayer Margita, Goldstein H. utazó Budapest, Katz kereskedő Tolcsva, Rozenberg S. utazó Brün, Friedmann Lajos könyvelő Eger, Kohn Jenő kereskedő Derecske.

Kiadó és laplajtudonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Arnold.

*) E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Nyilt-tér

Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, **privát-megrendelőknek közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes** selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot, stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (1)

Felhívás.

Szükségem volna **200—300 kocsi** $\frac{3}{4}$ része **bükk** és $\frac{1}{4}$ része **cser**, legalább is **tavalyi vágásu**, jó minőségű **hasáb tűzifára**.

Részletes ajánlatokat czimemre kérem beküldeni.

Berger Antal

fakereskedő.

(Biharmegye) S A A P.

Vese, húgyhólyag, húgydara és **köszvénybántalmak** ellen, továbbá a **légző és emésztési** szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízközpontokban és gyógyszerboltokban.

A Salvator-forrás Igazgatósága Eberle

3626

1893.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város külterületén átmenő nagykarolyi hadászati alaptér kavicsos utaknak 1660 f. méter hosszban 15080 frt 53 krra előirányzott tovább építési munkálatai felvállalása iránt **1893. évi Május hó 26 án** délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A zárt ajánlatok a város polgármesteri hivatalához, az 5% bánatpénz pedig a városi házipénztárnál letéve f. évi Május 25-ik napjának d. u. 5 órájáig adandók be.

Utóajánlat avagy távirati uton tett ajánlat el nem fogadtatik.

Az összes műszaki művelet a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthető.

Az ajánlatban kijelentendő lesz, hogy vállalkozó a költségvetést, feltételeket és terveket ismeri s azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

Az ajánlathoz az építéshez használni szándékoltt kő illetve kavics minta melléklendő.

A városi tanács fenn tartja magának a jogot, hogy vállalkozók ajánlata közül azt fogadja el, melyet tekintet nélkül az árleengedésre — legelőnyösebbnek tart.

Debreczen, 1893. Május 1.

A városi tanács.

A világ legjobb fénymáza!

FERNOLENDT

fénymáz.

Bécs

gyár alapítottat 1835!

Ezen fénymáz, vitriol nélkül gyorsan a legszébb mély fekete színű fényt adja és a bőrt tartóssá teszi.

Mindenütt raktáron! Értésítés! A n. é. közönség saját érdekében kéré-

tik csakis Fernoendt fénymázot venni és csak azon dobozokat elfogadni, melyek

St. Fernoendtt

névaláírással vannak ellátva, mivel temérdek értékűtlen utánzat van forgalomban, melynek vignétája az én vignétámhoz hasonlóan vannak nyomva, hogy így a közönséget tévútra vezessék.

Kardos László

(Kossuth utca)

teljesen szintartó honi-
kék, zefir, francia batiszt,

biquet, szerb vászon,

női ruha szövet,

szőnyegek,

függönyök,

ágy és asztalterítők,

Minden finomságban.

Minden nagyságban.

A tavaszi időnyre nagy választékban

érkeztek raktárra

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

fekete divat kelmék,
színes selymek.

Zephyrek, batiste,

atlas satin,

mosó-voile-ok,

gyermek felöltők, ruhácskák,

NAPERNYŐK,

BRASSÓI POSZTÓK,

melyeket igen olcsón árusítanak el.

Szabó Lajos fia

Debreczen, Rózsater.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Lakás változtatás.

Van szerencsém a tisztelt közönség becses tudomására hozni, hogy folyó évi május hó elsejétől

Vegyészeti ruhatisztító

műhelyemet nagyhatvan utca 1447. számú házból Varga utca 2259. számú házba (az új iskola épület mellett) helyeztem át.

Magamat a mélyen tisztelt közönség további becses pártfogásába ajánlva maradtam tisztelettel

Materny Károly.

Czipők!

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy raktárunkat a

pünkösdi ünnepekre

gyermek, női és férfi

CZIPŐKBEN

dusan elláttuk s különösen nagy súlyt fektettünk az annyira kedvelt, kitűnő minőségű

karlsbadi brünnel és bőr czipőkre, valamint színes nyári félczipő és bergsteigerre.

Olcsó árak, jó árak

képezik állandó jelszavunkat és egy próba meggyőződést mindenkit pontos és jutányos kiszolgáltatásunkról.

Magunkat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva, vagyunk kiváló tisztelettel

SCHÖNBERGER és KLEIN

a „Hungária“ kávéház mellett.

H.-Földes községben

levő nagyvendéglő

Julius 1-től 8 évre

egy vendéglősnak kiadó; bővebbet **Piliczner Mór** regále bérlőnél **Földesen**.

Szives tudomásul!

A lakás változtatások alkalmából ajánljuk nagy választékú raktárunkat

Szönyegekben,

Függönyökben,

Buforszövegekben,
Ágy és asztal terítőkből,

melyeket jutányos,

szabott árakon árusítunk el.

Szabó Lajos Fiai

Debreczen, Rózsater.

Paczelt János

mag és virág üzlete és műkertészete
Debreczen. (Kistemplom bazár)

Figyelmébe ajánlja a nagyérdemű virágkedvelő közönségnek dusan felszerelt **kertészeti telepét**, mely az „István” gőzmalom kertjében van és minden óhajtnak megfelel.

nagy készlet

magas törzsű szemzett legkiválóbb faj rózsákból szép erőteljesek. Pelargonium scarlet (mályva) minden színben, Petunia teljes, Verbena égő piros és többféle színben, angol Pelargonium, hónapos rózsák több fajban, Fuchsia sok fajban, Vanília sötét virágúak és sokféle más virágzó növény.

Továbbá:

szönyeghez való palánták mint: Coleus sok szép új fajban, Jresine, Echyantus többféle. Centaurea két féle, Althaeasthea sok fajban, törpe Ag-ratum, Gnophalium, Lobelia, Mosembrianthenum, Pyrethrum aureum, Cineraria maritima és sok másféle virág palánták is szolgálhatók.

Leveles nagyobb növényzet is van nálam sok u. m. Aucubák, Duca pendula, Draecena több fajban, Pálmák és sokféle nagyobb virágzó növény, mint Datuárak, Abutilon, fuchsiák, Salvia és többféle.

Nagyon felkérem a nagyérdemű virágkedvelő közönséget telepem megtekintésére és biztositom előre is, hogy az eladás szolid és jutányos árban történik, mindamellett, hogy oly zord telünk volt.

Festett rózsakarók többféle nagyságban is készen vannak 12—15 kr. darabja.

Becsés pártfogásért esedezve vagyok teljes tisztelettel

Paczelt János.

Pollák Samu

aszfalt és cement-iparvállalat, cement-lemez és műkögyára
a magyar aszfalt részvény-társaság képviselője

DEBRECZEN.

Elvállal jótállás és legjutányosabb árak mellett:

nedves lakások, pinczehelyiségek stb. gyökeres szárazzá tételét

új építkezéseknél az alapfalaknak aszfaltréteggeli bevonását. — Továbbá: **kapubejáratok**, folyosók, terasseok stb.-nek a legjobb minőségű természetes aszfalttal való burkolását. Allandóan készít cement és mozaik lapokat,

cs. és kir. szab. hornyolt cement fedél lapokat,

különbféle szín és nagyságban. — Ajánkozik **szökőkutak, csatornázások, gép-alapozások** és más betonirozások, valamint **granit-terazzo készítésére.** —

Raktáron tart: tűzmentes aszfalt tetőép, aszfalt elszigetelő-lemez, színes aszfalt máz, Carbolineum és Mikotonatout (gomba irtásra)

— **portland és román cementet.** —

Elfogad megrendeléseket: aszfalt tetőép és facement-befedések, Mettlachi lapok, díszes falburkolatok (Stucko-Lustro és Stuk marmor), és **cs. és kir. szab. saját módszerű aszfalt parquette-ára**, valamint minden e szakba tartozó munkálatokra. — Költségvetés ingyen és bérmentve.

Műszaki üzletvezető Debreczenben:

Gärtner Demeter ur Vásártér-sor 1863. szám.

A régi kórházzal szemben. — Ipartelep: **Ugyanott.**

N.-Bocskó
vasuti állomástól 3/4
órányi távolságra

Gyertyánliget

(KABOLAPOJANA)

GYÓGYFÜRDŐ (MARMAROSMEGYÉBEN.)

Fürdő-idény
május 15-től
szeptember
30-ig.

Fürdő, ivó- és tejkúra, klimatikus hegyi gyógyhely, hidegvíz-intézet.

Masszázs és villamosítás-al.

Massage és villamosítás-al.

„GYERTYANLIGET” nevezetes pompás szép fekvése által csodálatosan védett por- és szélmentes helyen, 1600 lábnyi tengerföldről magasságban, körös-körül erdős hegyektől határolva. Levegője hegyi, élenyűs, tiszta és felette egészséges. Vasas savanyuvizei igen kellemes ízűek, könnyen emészthetők és gyors hatásúak. Az ujonnan épült, modern berendezésű hidegvíz-intézetben a Priessnitz-féle kúra megfelelő diétával alkalmaztatik. Kiváló siker vérszegénység, sápkór, női bántalmak, idegesség (neurasthenia), gyomor- és bélbajok, váltóláznál stb. Lakások az új építkezések folytán mindenkor biztosítva vannak. Az élelmezés minden igényt kielégít. Az árak mérsékelték, (az elő és utóévadban 20%-al olcsóbb.) Bővebb felvilágosítással szolgál **a fürdőigazgatóság.**

Szolyva-hársfalvai gyógyfürdő.

Posta, távirtda és vasuti állomás.

— **Klimatikus gyógyhely és hideg-víz-gyógyintézet** —
gyönyörű hegyes fekvéssel és sétányokkal

Gyógyeszközök: Ivócúra, Stefánia forrás, kitünő alkalikus ásványvize, továbbá vas- és szén-savas fürdője, hidegvíz-cúra, frissen fejt- és aludt tej, masszázs- és villamosítás kúra, fenyőbelégzés (Inhalation.)

Gyógyjavallatok: légszomj, különösen tüdőbántalmaknál, vérszegénység, sápkór, emésztő szerv bájoknál, szívdobogás, idegbajok, máj, lép, aranyér, és női betegségeknél, görvélykór, syphilis Rheumánál.

Idény: május 15-től, október 1-ig. Kitünő ellátás és lakás. Allandó fürdőorvos. Ertesítéssel és prospectussal szivesen szolgál

a fürdőigazgatóság.